

СТРУКТУРА ЛІСОНАСАДЖЕНЬ
ПРИСИВАСЬКОГО ЛІСОВОГО ДОСЛІДНОГО
ГОСПОДАРСТВА
(ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ)

ДИПЛОМНА РОБОТА
(ЗА ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИМ РІВНЕМ
«СПЕЦІАЛІСТ»)

ГУДІЛКІНА ІРИНА ЮРІЇВНА

Мелітополь, 2012

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.

МЕТОЮ НАШОЇ РОБОТИ БУЛО ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ ТА СУЧАСНОГО СТАНУ ДЕРЕВНО-ЧАГАРНИКОВИХ НАСАДЖЕНЬ В УМОВАХ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО ПРИАЗОВ'Я НА ПРИКЛАДІ ПРИСИВАСЬКОГО ЛІСОВОГО ДОСЛІДНОГО ГОСПОДАРСТВА

У зв'язку з цим в роботі ми ставимо такі завдання:

- 1) ознайомитись з історією створення деревних насаджень у Північному Приазов'ї;
- 2) дослідити основні агротехнічні прийоми створення деревних насаджень в умовах Півдня України;
- 3) охарактеризувати основні лісівничі дослідницькі напрямки роботи та сучасну структуру Присиваського лісового дослідного господарства;
- 4) з'ясувати стан та вікові зміни насаджень Присиваського лісового дослідного господарства.

НАУКОВА НОВИЗНА ОДЕРЖАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.

В РЕЗУЛЬТАТІ ВИКОНАНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ДЕТАЛЬНО ОХАРАКТЕРИЗОВАНО ІСТОРІЮ СТВОРЕННЯ НАСАДЖЕНЬ ПРИСИВАСЬКОГО ЛІСОВОГО ДОСЛІДНОГО ГОСПОДАРСТВА У ПРИАЗОВЬСЬКОМУ РЕГІОНІ. ВСТАНОВЛЕНО ПОРОДНИЙ СКЛАД НАСАДЖЕНЬ ПРИСИВАСЬКОГО ЛІСОВОГО ДОСЛІДНОГО ГОСПОДАРСТВА, ЩО СТАНОВИТЬ 85 ВИДІВ РОСЛИН, ЯКІ ОБ'ЄДНАНІ У 63 РОДИ ТА 30 РОДИН (47 ВИДІВ ДЕРЕВ І 38 ВИДІВ КУЩІВ). ОХАРАКТЕРИЗОВАНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ І ОСНОВНІ АГРОТЕХНІЧНІ ПРИЙОМИ ПРИ НАСАДЖЕННІ ВИДІВ ДЕРЕВ І ЧАГАРНИКІВ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ. ОХАРАКТЕРИЗОВАНА ФІТОЦЕНОТИЧНА ТА ВІКОВА СТРУКТУРА 7 РІЗНОВИДІВ НАСАДЖЕНЬ. ЗАКЛАДЕНІ МОНІТОРИНГОВІ ДІЛЯНКИ ДЛЯ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

ПРИСИВАСЬКЕ ЛДГ

Присиваське лісове дослідне господарство розташоване у Генічеському районі Херсонської області. Підприємство має земельний фонд площею 345 га, у т.ч. сільгоспугіддя - 272 та багаторічні насадження 67 га. Останні включають полезахисні смуги, які повністю захищають поля, горіхові сади та дендропарк.

Основним напрямом наукової діяльності господарства є полезахисне лісорозведення на темно-каштанових та каштаново-солонцюватих ґрунтах крайнього півдня України.

У напрямку інтродукції деревних і чагарникових порід для полезахисного лісорозведення дослідження проводили з 1936 по 1972 роки. Визначено перелік дерев і чагарників для лісових смуг, алейних посадок, парків, озеленення населених пунктів із урахуванням довговічності порід, швидкості росту, витривалості до посух, морозу, засоленості ґрунту. Випробування 215 деревних і чагарникових порід; Довговічність і стійкість лісових насаджень у південному степу України на богарі і зрошенні у Присиваському ЛДГ досліджували у 1958–1980 рр. Особливо розробляли агротехніку створення полезахисних лісосмуг при зрошуванні.

Протягом майже 50 років досліджували вплив лісосмуг на продуктивність посівів і якість зерна озимої пшениці, ярого та озимого ячменя, гороху, кукурудзи на зерно і силос, соняшника на зерно, баштанних.

Приділяли також виправленню стану полезахисних лісосмуг (з 1935 по 1988 роки). Було встановлено, що в лісосмугах з ослабленим приростом, де суховершинних дерев не більше 20%, варто проводити порослепоновлювальні рубки. Дуб, ясен, акація біла у лісосмугах півдня України мають високий потенціал порослевого поновлення завдяки наявності значної кількості сплячих бруньок.

Характеристика різних типів насаджень Присиваського НДГ

№ з/п	Тип насадження/вік/всього видів рослин на 100 м ²	Кількість видів дерев	Кількість видів кущів	Кількість видів трав'янистих рослин
1.	Гледичієве /35-40/12	1	2	9
2.	Соснове/40-50/16	1	4	11
3.	Ясенове/5/10	1	-	9
4.	Галявина злаково-бур'янова/-/17	1	1	15
5.	Софорово-гледичієве/35-40/15	3	1	11
6.	Дубово-ліщиново-різнотравне/45-55/26	9	9	8
7.	Горіхове/55-60/11	4	1	6

Дендрофлора Присиваського ЛДГ

Сучасна дендрофлора Присиваського ЛДГ представлена 85 видами з 63 родів та 30 родин.

З них - 47 видів дерев, 38 видів чагарників.

За систематичними ознаками види дендрофлори розподілені наступним чином: до відділу Голонасінні належать 9 видів з 7 родів та 4 родин, а до відділу Покритонасінні 74 види з 56 родів та 26 родин.

Провідними родинами виступають розові (17 видів), вербові (7), бобові (5), маслинові (5), в'язові, кипарисові, горіхові, кленові (по 4 види). Провідними родами є верба (4 види), клен (4 види), в'яз (3 види), тополя (3), сосна. яловець. барбарис (по 2 види). 45 родів представлені одним видом.

АЛЕЯ ЯЛІВЦЯ ВІРГІНСЬКОГО

НАСАДЖЕННЯ СОСНИ КРИМСЬКОЇ З МАГОНІЄЮ

ЦВІТЕ СКУМПІЯ ЗВИЧАЙНА

ВИСНОВКИ

СУЧАСНА ПЛОЩА ЗЕМЕЛЬ ЛІСОВОГО ФОНДУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛ. СТАНОВИТЬ 221, 7 ТИС. ГА, В Т.Ч. ВКРИТИХ ЛІСОВОЮ РОСЛИННІСТЮ - 130,7 ТИС. ГА. ДЕРЖАВНИЙ ЛІСОВИЙ ФОНД ОБЛАСТІ СТАНОВИТЬ 171, 1 ТИС. ГА, З НИХ ВКРИТА ЛІСОМ ПЛОЩА - 76, 9 ТИС. ГА, В Т. Ч. ХВОЙНИХ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ - 48, 6 ТИС. ГА.

ПРИСИВАСЬКЕ ЛІСОВЕ ДОСЛІДНЕ ГОСПОДАРСТВО СТВОРЕНО У 1999 РОЦІ В РЕЗУЛЬТАТІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ АГРОЛІСОМЕЛІОРАТИВНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ. ОСТАННЮ ОРГАНІЗОВАНО У 1963 РОЦІ НА БАЗІ РИКІВСЬКОГО ОПОРНОГО ПУНКТУ, ЯКИЙ БУЛО ЗАСНОВАНО У 1932 РОЦІ, А У 1936 РОЦІ ПЕРЕЙМЕНОВАНО У ПАРТИЗАНСЬКИЙ ОПОРНИЙ ПУНКТ.

ОКРЕСЛЕНІ ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ ГОСПОДАРСТВА ТА ЕТАПИ ЦИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ЗОКРЕМА ТУТ ДЛЯ ПОТРЕБ ЗАХИСНОГО ЛІСОРОЗВЕДЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ ВИПРОБОВУВАЛОСЬ 215 ВИДІВ ДЕРЕВ ТА ЧАГАРНИКІВ, З ЯКИХ ДОБРЕ ЗАРЕКОМЕНДУВАЛИ СЕБЕ ДУБ ЗВИЧАЙНИЙ, РОБІНІЯ ЗВИЧАЙНА, ГЛЕДИЧІЯ КОЛЮЧА, ЯСЕН ЗЕЛЕНИЙ, КАРКАС ЗАХІДНИЙ, ЯЛОВЕЦЬ ВІРГІНСЬКИЙ, ШИРОКОГІЛОЧНИК СХІДНИЙ ТА ІН.

ВСТАНОВЛЕНО, ЩО ПРИ СТВОРЕННІ ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОСМУГ НАЙКРАЩЕ СПОСОБОМ ПІДГОТОВКИ ҐРУНТУ Є ВІДВАЛЬНА ЗЯБЛЕВА ОРАНКА ГЛИБИНОЮ 18-20 СМ. ВИЯВЛЕНІ 3 ОСНОВНИХ ВІКОВІ ЕТАПИ ДОВГОВІЧНОСТІ І СТІЙКОСТІ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ КОЛИ НА ПЕРШОМУ І ДРУГОМУ ВІДБУВАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИРОСТУ А НА ТРЕТЬОМУ - НАСТАЄ ФІЗІОЛОГІЧНА СТАРІСТЬ.

ОХАРАКТЕРИЗОВАНІ ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ СЕМИ ОСНОВНИХ ТИПІВ НАСАДЖЕНЬ ГОСПОДАРСТВА (СТРУКТУРА, ВІК, СТІЙКІСТЬ). З'ЯСОВАНА ЦІННІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ГОРІХОПЛІДНИХ, ДУБОВИХ ТА ХВОЙНИХ, ЗОКРЕМА СОСНОВИХ ТА ЯЛІВЦЕВИХ НАСАДЖЕНЬ В МЕЖАХ КРАЙНЬОГО ПІВДНЯ УКРАЇНИ.

ВСТАНОВЛЕНИЙ СУЧАСНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ДЕРЕВНОЇ ТА ЧАГАРНИКОВОЇ ФЛОРИ ПРИСИВАСЬКОГО ЛДГ, ЩО НАРАХОВУЄ 85 ВИДІВ СУДИННИХ РОСЛИН, ЯКІ ОБ'ЄДНАНІ У 63 РОДИ ТА 30 РОДИН. ЗА БІОМОРФОЛОГІЧНИМИ ОЗНАКАМИ ВОНИ РОЗДІЛЕНІ НА ДЕРЕВА (47 ВИДІВ) І КУЩІ (38 ВИДІВ). ОХАРАКТЕРИЗОВАНІ ОСНОВНІ, В ТОМУ ЧИСЛІ ДЕКОРАТИВНІ ВИДИ ДЕРЕВ ТА КУЩІВ ГОСПОДАРСТВА.

ПЕРСПЕКТИВНИМИ ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПІВДНЯ УКРАЇНИ, ЗГІДНО З ДОСЛІДЖЕННЯМИ ПРОВЕДЕНИМИ У ПРИСИВАСЬКОМУ ЛІСОВОМУ ДОСЛІДНОМУ ГОСПОДАРСТВІ Є ГОРІХ ВОЛОСЬКИЙ, КАРКАС ЗАХІДНИЙ, РОБІНІЯ ЗВИЧАЙНА, СКУМПІЯ ЗВИЧАЙНА, СОСНА КРИМСЬКА, ШИРОКОГІЛОЧНИК СХІДНИЙ, ЯЛІВЕЦЬ ВІРГІНСЬКИЙ, ЯСЕНИ ЗВИЧАЙНИЙ І ЗЕЛЕНИЙ ТА ІН.

У ЯКОСТІ ЕКЗОТИЧНИХ ІНТРОДУЦЕНТІВ ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ПРИАЗОВ'Я ТА ПРИСИВАШСЯ ЗАПРОПОНОВАНО ВИКОРИСТОВУВАТИ БУНДУК ДВОДОМНИЙ, ЕФЕДРУ ДЕРЕВНУ, КАТАЛЬПУ БІГНОНІЄВИДНУ, ЯЛОВЕЦЬ ВІРГІНСЬКИЙ, КАРІЮ ПЕКАН, САМШИТ ВІЧНОЗЕЛЕНИЙ, МАГОНІЮ ПАДУБОЛИСТУ ТОЩО.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

